

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Srbske žrtve.

Pismo iz Belgrada.

Belgrad 9. (22.) junija 1913.

Vojna obrambna moč Srbije.

Na tem mestu smo se že par-krat bavili o posledicah sedanje, bolj minule, vojne in kake težke čase je moral pretrpeti srbski narod, da osvobodi svoje brate izpod turškega robstva in pribori svoji državi in sebi samemu prepotrebne pogoje za dostojno, neodvisno politično, gospodarsko in kulturno življenje, ki je glavna podlaga za dostopen in do- sleden razvoj v vrsti kulturnih naro- dov.

Ako primerjamo rezultat srbskih bojnih uspehov in njihova sred-stva z gospodar. močjo male drža-vice, moramo se naravnost čuditi temu in nehoti nam prihaja vpraša- nje: odkod toliko odporne sile?

Ako vzamemo v poštev moralno stran te odporne moči, nam je naj- važnejši moment za presojanje duh naroda.

Srbski narod nam je več ali manj znan iz raznih književnih del in iz upodablajoče umetnosti. Saj se pa tudi skriva v tem žilavem nara-odu tako ogromno bogastvo gradi-va in motivov za modernizem, kakor v Benetkah in v Rimu za klasicizem.

Kdo je navdahnil Meštroviča, Vojnoviča in toliko drugih književ- nikov in umetnikov?

Nedvomno ona čista, neponare- jena narodna duša, polna romantike in heroizma, ki se tako skladno in le- po izraža v srbski narodni poeziji nedosežne epike, iz katere odseva enotnost in v polni harmoniji vsa tuga in bol, radost in drhtenje, preteklost in bodočnost celokupnega Srbstva in v vse to preveva točna enotnost duha, smotrečega k edinemu cilju srbske ideje za močnejšo in blagobit srbskega naroda.

O, božanstvena ideja narodnosti, ki imaš v srbskem narodu tako iskren-ega in vernega oboževalca in tol- mača, kako kruto in kako hinavsko si izkoriščana drugod!

In srbski narod, opremljen s tak- im moralnim orožjem mora samo zmagovati.

Taka je tedaj tudi srbska narod- na vojska, ki je izšla iz države, ki šteje komaj 3 milijone prebivalstva, živečega na površini 51.000 kvadrat- nih kilometrov rodovitne zemlje.

402.000 srbskih sinov poprijelo se je puške na klic domovine in od- šlo v negotovosti, od teh je okrog 50.000 mrtvih, ranjenih in obolelih in le malo od teh poslednjih je takih, ki jim golo življenje ne bo v breme za onih par let, ki so jim še namenjeni, ta vidijske sadove svojih ogromnih žrtev.

Ta čila armada srbskih Sokolov je tekem enega meseca osvojila

21.000 kvadratnih kilometrov turške- ga ozemlja.

Zares divni vspehi prave narod- ne vzgoje, ki se zrcali v brezmejnem požrtvovanju za sveto narodno stvar in za blagor posameznika.

Materielne žrtve.

Srbija ima 80% poljedelskega prebivalstva in le 20% je trgoystva in uradništva itd. Od tega poljedel- skega prebivalstva je 90% takih, ki imajo manj kot 20 ha zemljišča.

Iz tega vidimo, da slone vse dr- žavne finance — po ogromni večini — v glavnem le na ramah malopo- sestništva, ki je največ žrtvovalo za balkansko vojno.

Država je že naprej slutila seda- nje dogodke, ker je z bistriim očesom zasledovala gibanje izven državnih meja. K temu jo je prisilila predvsem Avstro-Ogrska, ki je nehoti pospe- šila konec Turčije.

Carinska vojna med Avstro- Ogrsko in Srbijo v l. 1906. je Srbiji direktno diktirala ali za vsakej propa- sti ali pa raztrgati zanjko okrog vr- tu. Aut — aut! — Trejtega ni.

Ekonomsko popolnoma zaprta od ene strani od Avstrije, od druge pa od nezanesljive Bolgarske in so- vrzne je Turške, bila je navezana edino le na dobroto teh svojih sose- dov, ki so jo mogli vsak hip zadušiti s tem, da zapro meje njenemu izvozu v širni svet, ker ni imela svojega di- halnega organa — morja.

Do carinske vojne izvažala je Srbija preko Soluna letno 3000 glav živine v inozemstvo, a že l. 1909. se je dvignil izvoz na 30.000 glav, ker je Avstrija s zaprtjem svoje meje, stori- viši uslugo svojim veletrgarcem, konsulentom pa občutno škodo, na- peljala Srbijo, da je iskala in tudi na- šla svojemu blagu nova tržišča.

Toda moglo bi se zgoditi, da jo Avstrija s svojo pretenzijo za pot na Solun čez Sandžak in Novi Pazar prebrihi in prekriža pot njenim aspira- cijam na sinjo Adrijo. V tem slučaju bi postala Srbija na milost in nemi- lost avstrijska provincija.

To ji je potrdila tudi aneksija Bosne in Hercegovine v l. 1908., v katerem je temeljito spoznala svojo »verno« zavezništvo Bolgarsko, ki je kakor nalašč ravno tedaj proglasila neodvisnost Bolgarske in je vsled te- ga odrekla vsako podporo Srbiji in seveda tudi Rusiji.

K sreči je Srbija vspela — četudi indirektno — da se je Avstrija od- rekla Sandžaku.

Tu je Srbija spoznala, kaj je Tur- čija in kaj je Avstrija in Bolgarska.

Od tu tedaj se začnajo prave priprave za velike žrtve na življenje in smrt.

V položaju, v kakršnem se je Srbija tedaj nahajala, bila bi podpisala samemu hudiču (svet križ božji) menico, da ji pomore iz nezno- sne situacije, po smrti njeni pa si lahko vzame njeno dušo za podlago greš- nikom v pekl.

Takoj se je začel zbirati vojni fond, ki je narasel v l. 1912. na 150.000.000 dinarjev.

Vsem občinam je bila izdana na- redba, da se stvori organizacija, s ka- tere pomočjo naj se napravi v vsa- kem okraju zaloga žita in drugih pri- delkov, kakor tudi denarnih sred- stev za prehrano vojske in prebi- valstva za eventualne izrednosti.

Finančne rezerve so se pojačale, »Uprava Fondova« je najela posojilo v znesku 18.000.000 dinarjev, ki ga je dala državi na razpolago, neko fran- cosko društvo je istotako dalo Srbiji na razpolago 40.000.000 dinarjev, redni krediti vojnega ministrstva so znašali 30.000.000 dinarjev in skup- ština je votirala skupno 144.000.000 dinarjev izrednega kredita. Pozneje je prispevala tudi Turčija v gotovini 1.200.000 dinarjev, katere so prejeli Srbi na roke v skopljanskih in bitol- skih turških blagajnah.

Nasproti temu pa soje izdatki za armado od 17. sept. lanskega leta, ki znašajo dnevno po 700.000 do 800.000 dinarjev, skupno približno 200 milijonov, računano do danes. Kljub temu pa leže fondi »Narodne banke« v znesku 80.000.000 dinarjev v zlatu še nedotaknjeni, dasi je bilo vse plačano v gotovini.

V takih razmerah se je vojna vr- šila in izvršila.

Žrtve državljanov.

Koliko so žrtvovali posamezniki, se ne bo izvedelo najbrže nikdar. Z mirno vestjo pa lahko trdimo, da je vsakdo položil sorazmerno najmanj 50% od svojih rednih dohodkov na oltar domovine.

Pomisliti je treba, da trgovina popolnoma miruje in blago leži ne- prodano na skladiščih. Od tega blaga se morajo računati obresti in stan- narina, poleg tega pa tudi obresti onih obveznosti, katere bo težko po- ravnavati v par letih po vojni.

Industrije k sreči ni mnogo ter se omejuje le na dve pivovarji, dve predilnici, cukrarno in nekaj držav- no-monopolskih tovarov. V notranjo- sti je sicer nekaj rudnikov, ki pa vsled obratnega kapitala nimajo pravega razvoja.

Tu moremo tudi pripomniti, da je Srbija postavila na bojišče — po- leg svojih najboljših sinov — tudi 150.000 glav vprežne živine, od tega približno 80.000 volov.

20.000 volov je poginilo, ostali pa so postali za delo in tudi za klan- je deloma ali pa popolnoma nespo- sobni, vsled velikanskih naporov, katere je morala pretrpeti uboga ži- vina pri prevlačenju težkih topov na visoke, skalnate in nedostopne pozicije.

To živino bo treba nagraditi, a v doglednem času to ne bo mogoče, ako se ne uvozi v Srbijo živa živina, ki se bo pa le s težavo aklimatiziralo (prilagodila podnebnju).

Poleg tega moramo vzeti v ob- zir tudi pomanjkanje delav. moči na

polju, dasi je tudi v tem oziru država storila vse, kar je mogla, da držav- ljani ne trpe pomanjkanja.

Stvorile so se posebne zadruge dobrovoljnih poljskih delavcev, ki morajo zastoj opravljati poljska de- la onim, ki se mude na vojni. Na ta priprost način je vse polje obdelano in vse kaže, da letina vsled vojne ne bo mnogo trpela.

Kakor je videti iz tega, je Srbija doprinesla ogromne žrtve, da pride do morja, a zavist in zloba, pripravile so jo tudi ob to.

V tem se vidi, kdo dela proti Srbiji vse mogoče ovire, da jo čim- prej popolnoma uniči. Kakor pajk, ki dolgo časa spleta svojo mrežo okrog muhe, dokler je ne vjame in ji ne za- vije vrat.

Bolgarska »Narodna volja« piše, da Srbija in Grška nalašč postopate proti Bolgarski samo, da bi Bolgar- ska ne prišla do albanske meje in potom nje do Jadranskega morja.

O sancta simplicitas! Bolgarska nima potrebe morja, ona ima Crno morje in sedaj tudi Egejsko morje, kaj hoče še več?

Torej Srbija ne sme imeti nika- kega morja, samo zato, da dobi Bol- garska tri.

Ja, veste kaj, tu se pa res že vse neh!

Ampak verjemite mi, da so še ljudje na svetu, ki pravijo, da so Bolgari pravi Slovani, če je to res, mora kralj Ferdinand oditi.

Jaz bom prvi, ki mu bom voščil srečno pot, ker bolgarski narod ne bo imel časa za to, ampak bo v glo- bokih požirkih vdihoval zlato slo- vansko svobodo in vzajemnost.

Sicer pa se je danes situacija zo- pet poostila in stojimo pred novo vojno, ki bo za kralja Ferdinanda in njegove pomagače in podpihovalce temeljita — klofuta, za bolgarski na- rod pa pouk.

Naj pride kar hoče, le negoto- vosti naj bo vendar enkrat konec!

Mars.

Stajersko.

Ves svet bo govoril! O čem neki? O klerikalnem shodu avgusta meseca v Ljubljani. Kdor ne verjame, ta se lahko prepriča, če bere zadnjo »Stražo«. Slovenci, Hrvatje, Čehi in Poljaki se bodo dali za one dni od svojih popov za nos voditi in bodo romali v Ljubljano, da tamkaj razsi- pavajo svoj denar v — vedno prazne farške malhe kranjskih župnikov. Ko- liko, krvavo zaslužnega denarja, pojde one dni v klerikalne malhe. Smešno pa je, če se klerikalci sma- trajo primorane, na ljudi z vsem mo- gočim in nemogočim uplivati. Radi narodnih noš, naj bi morda »ves svet govoril« o tem »poneumnjevalnem shodu«. Gotovo bo govoril, a ne za- radi tega, pač pa — radi kolosalne poneumnjevalne tendence, ki tiči v

tež nameri. Razni popje bodo vleklji na vse mogoče načine neumne backe in jih strigli do zadnjega boreža. Svet bo pač govoril, a le s posme- hom in zaničevanjem onim, ki bodo tako neumni in šli na to romanje. Da je to med našimi backi mogoče, pač radi verjamemo, in tudi glede Hrvatov se ne čudimo ravno bogsi- vedi kako. Da pa se bodo našli tudi med Čehi taki ljudje, se pa nam ven- dar zdi nekam čudno. Seveda bodo vsi oni, ki le količkaj trezno mislijo, in gledajo na svoj težko prislužen denar, ostali lepo doma. Klerikalnim slovenskim voditeljem pa, ki imajo toliko masla na glavi kot dr. Šuster- šič in dr. Krek, pa kličemo: Svet bo govoril!

Lipnica — mesto. V nedeljo je bila svečana proglasitev trga Lipnice mestom. Svečanosti se je udeležil tudi cesarski namestnik grof Clary- Aldringen ter dež. glavar grof At- tems. Clary in Wastian sta bila ime- novana častnim meščanom. Izvzemši par nacionalnih fraz o »deutsches Bollwerk«, so bili navzoči gostje še dokaj dostojni, samo podžupan de- želne stolnice — Harisch iz Gradca — se je malo porepnil.

Voitsberg. (Ustreljen ris.) Po dolgem, napornem pogonu se je po- srečilo lovčemu konečno vendarle ugonobiti ono zverjad, ki je zadnje tedne napravila po voitsberški oko- lici tako ogromno škodo. Že pred 14 dnevi so opazili, da se je zverjad pomaknila proti koroški meji. V so- boto pa so lovci v občini Gölbi žival vendarle izsledili in ustrelili. Kot se je že prvič dejalo, je to ris, izredne velikosti, ki so ga tudi fotografirali. Vendar trdijo tamošnji lovci, da ži- val ni bila sama, marveč, da je bil par. Nekateri celo trdijo, da so dru- gega risa sami videli. Pogoni za to drugo zverjo se nadaljujejo.

Iz Trboveli (Legar). Kot smo že poročali, je v Trbovljah zopet iz- bruhnil legar. Bolezen pa se tokrat daleko ni tako razširila, kot to sploš- no ljudje domnevajo. Do sedaj jih je obolelo samo 5 oseb in je upravičeno upanje, da skoraj zopet okrevajo. Govorica je ljudi mnogo bolj razbu- rila, kot je bilo vse skupaj vredno.

Gradec. (Umazano perilo.) Mi- noli ponedeljek je bil pred graškimi porotniki urednik »Arbeiterwille«, ker je imenoval dunajski revolver »N. Fr. Worte« s primki, ki mu gre- jo, in njih »urednika« Schöffela, »ma- zača«. »N. Fr. Worte« so lani prin- sle vse polno očitani na naslov obeh vrhovnih policijskih funkcionarjev v Gradcu. Schöffel je dobil ona laž- njiva poročila od nekega — blaz- neža. Takrat se je rešil zopora samo s tem, da je podal obsežne častne izjave, plačal 500 K globe in sodne stroške. V tej obravnavi je bil ured- nik »Arbeiterwille« oproščen. — Schöffelov revolver je takrat — lani — očitil obema policijskima uradni- koma, da trpita in s tem podpirata

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

Vsa vas je bila podobna mesni- ci. Mrtvi in umirajoči so ležali na ku- pih; marsikateri je stiskal še krčev- ito ročnik svoje sablje. Tu intam so hropili in drgetali ranjenci v strašnih bolečinah.

Med njimi je umiral oficir — ne- srečnejši je imel prsi trikrat prestre- liene — v naročju prostaka, ki se je zdel do malega zdrav in nepoško- dovan.

»Gospod poročnik, gospod Gil- bert... saj boste okrevali...«
»Ne,« je zagrmel ranjenec, »iz- gubljen sem, življenje mi uhaja.«
Izpljunil je rdečo peno, ki mu je branila govoriti.

»Poslušaj, Boasone, vzemi mojo listnico in mojo uro... pa nesi oboje materi... mojega otroka...«
»Ali, gospod poročnik,« je vz- kliknil vojak z grozo, meneč, da na- rekuje te besede že delirij smrtnega boja.

»Da, saj ti ne veš, kakor ne ve nihče. Moj otrok je hči Marte Leme- trove. Priznal sem jo za svojo na žu- panstvu v Bisjeri... ponoči, 24. ju- nija... takrat, ko smo se ustavili.«
»V Parniju, že vem, že vem.«

»Bilo mi je toliko časa... Ger- vazij mi je posodil konja...«
»Gostilničar, da.«

»In če bi se pokazale...« je vz- kliknil ranjenec z očmi polnimi pre- roškega pogleda v bodočnost, »ne- pričakovane težave... boš pričal, in povedal, kar ti pravim zdaj... v trenutku, ko odhajam pred najvišje- ga Sodnika... Ali mi obljubiš?...«
»Prisezem vam, gospod poroč- nik.«

»Hvala ti!... Vzemi... mojo uro... moj list...«
Smrtno grgranje mu je prekinilo besedo. Oči so se mu odpre široko. Glava mu je omahnila.

»Marta... Gilberta...«
Zvrnil se je v naročje Franca Boasoneta.

Tisti hip pa je navalilo na ta dva Francoza deset nemških divjakov:
»Ujeta!... Ujeta!...«

VI.

Praska.

Ah, kako so drevili dogodki v tistih nesrečnih dneh! Rnjšofen, For- bak, Gravlot! Sami porazi...

Prestrašena Francija je čakala novice o njih, ki so bili odšli na vo- jno in ki od prvih porazov niso dali več znaka, da še žive. Ali so bili mrtvi? Ranjeni? Ujeti? Nihče ni mogel... nihče si ni upal odgovoriti na ta vprašanja.

Armada Mak-Mahonova se je zdaj umikala v obupnem neredu.

Na gradu Rošegi, starem orlov- skem gnezdu, kjer so se Rošegiji ro- dili, živeli in umirali že dolga sto- letja, je vladala turobna tesnoba. Vest o nesmrtni ataki, s katero so se bili ovekovčili rejšofenski kirasirji, je prispela na grad prav kmalu. Zna- no je bilo tudi, da se je udeležil boja groj Gilbert s svojimi tovariši od 9. kirasirskega polka. Od tod dalje pa niso izvedeli ničesar več. Dva, tri dni so upali vsi s strahom v srcu, kdaj prid list ali kakršnokoli poročilo. Pa nič... nič... Samo ljudski glas je javljal v nasprotju s slabo pouče- nim časopisjem dan za dnevom gro- zne reči.

Dne 8. so bili Nemci prekoračali Vozge.

Dne 12. so bili pred Strasbur- gom.

Dne 14. so zasedli Nansi.

In zdaj so korakali proti Loreni in Sampanji.

Ah, zdaj so bili na vrsti tudi ostali, starci in oženjeni, vsi tisti, ki niso odrinili v boj že prvo uro... vsi, ki so pomnili ali vsaj čutili v slutnjah grozote bivših dni.

Tam doli je večno živ spomin o l. 1814. — tam doli ve vsak, kaj je pretrpela dežela že ob prvem nava- lu barbarov; tam nikdar ne izumre sovražstvo do teh divjakov, ki more, plene, posiljujejo in koljejo nedolžne otročiče pred materinimi očmi... Tako drugi dan po boju pri Rej- šofenu so se vršili po vseh vaseh ta- jinstveni, srditi sestanki mož, kar jih

je bilo ostalo doma in kar jih je imelo puško, obešeno na klinu za ognj- ščem. Prusi so prihajali — priprav- ljala se je gerilja, kakor njega dni. Čim več Prusov pobitih, tem manj razbojnikov na svetu!

V Bisjeri so šli po Gregorja Le- metra; stari je dobro poznal šume in bil je izkušen vojak.

Našli so ga samega in besnega v njegovi gozdarski hišici.

Mož je bledel okoli že štirinajst dni... kakor volk... in vlačil s se- boj svoj neizmerni obup, svojo nez- nosno sramoto in svoj strašni srd. Skrilval se je v lesu in renčal za- mokle groznje proti neznanemu lo- povcu, ki ga ni mogel kaznovati, ker je šla »ona« rajša od doma, kakor da bi ga izdala.

Odšla je!... Kam se je napatila nesrečnica?...

Stari se je vračal zvečer v svojo hišo in plaka! v temi kakor dete.

Pa so prišli možje iz Bisjere tr- kat na njegova vrata:

»Odprite, gospod Lemetre!«

Osuplo je pogledal to množico mož:

»Kaj pa hočete od mene?«

»Zaradi Prusov smo prišli.«

Pogledal jih je še bolj osuplo. Saj ni vedel ničesar!

Odkar je šel v Vash, ko je po- zval podprefekt vse gozdarje in ču- vaje k sebi, ni bil govoril z živo dušo. In vprašal je moža.

»No, kako... zaradi Prusov?«

»Prihajajo, saj veste.«

»Prihajajo... od kod?«

»Tak menda res ne veste ničesar o naši nesreči, gospod Lemetre!«

Znalaj je z glavo:

»Bil sem bolan. Štirinajst dni ni- sem prestopil praga, in tudi k meni ni bilo nikogar.«

»Toda vaša hči vam je vendar morala povedati...«

Lemetre je odgovoril, ne da bi trenil z očmi:

»Nje ni tukaj; odpotovala je v Pariz.«

»Tem bolje za vas in za njo; zakaj, gospod Lemetre — ako res še ne veste — huda se obeta naši deželi. Prusi so močnejši od naših; vdrlji so na Francosko... Vozge so že prekoračili.«

»Oho!« je dejal stari, in oko se mu je zablisnilo. Zdal šele je opazil, kako resni so obrazi teh mož, pri- pravljani na vse. Ugenil je, kaj mu hočejo predlagati.

»Oh,« je ponovil s stisnjenimi zobmi, »prekoračili so Vozge?...«

»Da, da, gospod Lemetre, že gredo.«

Stari pa, kakor da je strela šini- la vanj:

»Hm, bolan sem bil, a čutim se boljše... Haha! Prekoračili so Vozge... ah, vraga, zdi se mi, da sem že zdrav... Vdrlji so na Fran- cosko... Upam, da pripravimo ne- kaj teh preklelih Prusov od tega, da se ne vrnejo več domov.«

(Dalje.)

prostitucijo, na nedovoljen, kazniv način.

Pri Sv. Barbari nižje Maribora je pogorelo posestniku Cviklu. Pred par dnevi, ko so ljudje ravno delali po poljih in njivah, so nekateri nenadoma opazili, da se vali iznad Cviklovega posestva gost, črn dim proti nebu. Takoj so hiteli na mesto požara in pričeli gasiti. Hiša je kljub temu zgorela, dočim so hleve in ostalo rešili. Požar so povzročile saje v dimniku, ki so se užgale. Naši kmetje so v tem oziru dosti premalo pazljivi.

Ruše pri Mariboru. Gospoda, čemu toliko prerakanja? Ali je to vredno poštenih Slovencev, da napadate drug drugega — radi »Ruške kočee«? Čemu toliko očitani po predalih »Slov. Naroda«, »Nar. Lista« in »Straže«? Mislimo, da je vse slovensko časopisje kar najzdatnejše podpiralo namen podravske podružnice S. P. D., kakor tudi pozneje župana g. Lasbarcherja v svoji aferi z orožnikom Tisovcem. Če se »Narodov« in »Nar. Lista« dopisnik zaveda, da hoče »Straža« s tako pisarjo po kalnem ribarju, bo tudi vedel, da se da temu priti drugače v okoliščini, kot z nepotrebnim prerakanjem po časnikih, od katerega imamo k večjemu to dobroto, da se naši narodni nasprotniki iz nas — krvavo norca delajo! Nekoliko previdnosti na zunanji je včasih več vredno, kot vse to javno prerakanje!

Ruše. V nedeljo, 13. julija, priredi podravska podružnica S. P. D. izlet preko Bolfenka k Sv. Arehu na Pohorju. Podrobnosti bomo še pravočasno objavili.

Celje. Vpisovanje v I. razred c. kr. samostojnih nemško - slovenskih gimnazijskih razredov se bo vršilo dne 5. julija in dne 16. septembra letos od 8. do 10. ure predpoldne; sprejemni izpiti pa bodo iste dni do 10. ure dalje.

V Marenbergu je imel v nedeljo — alozijevo — dr. Hohnjec iz Maribora zopet enkrat svoj blagoslovljeni dan. Blagoslovil je zastavo mladeniške Marijine družbe in kot piše »Straža«, delil navzočim »zlate svoje nauke«. Mi bi pa raje videli, da bi prečastiti gg. iz Maribora nam že enkrat dali pojasnila o govorici posestnika Rebernika, ki zavzema dan za dnevom večje obsege. Gg. naj se ne izogibajo te vrele kaše in se skrivajo po svojih ovinkarijah. Je že zadnji čas, če nečajo, da izpregovorijo ljudstvo. Takrat pa vse zastave, mladeniške in dekliške Marijine družbe ne bodo prav nič več pomagale!

Konjice. (Volitve v okrajni zastop.) Dne 31. maja t. l. bi se bile imele vršiti volitve v okrajni zastop konjiški in sicer volitev načelnika in namestnika. Ker pa ni prišlo do sporazuma, je bilo zborovanje nesklepčno in okr. glavarstvo je zopet razpisalo volitve na soboto, dne 28. t. m., ob 10. uri dopoldne.

Aslušovci pri Veliki nedelji. Slovenska kmečka zveza priredi v nedeljo, dne 29. t. m., to je na Petrovo, popoldne ob pol 4. uri, v gostilni gospoda Kovačeca, politični shod. Govorilo bo več poslancev. Klerikalci delajo za ta shod že dalje časa svoje predpriprave in agitirajo na žive in mrtve. Seveda bodo tudi o tej priliki skušali prati črnega zamorca po znani svoji navadi. Da je temu tako, kaže prav posebno vabilo na volilce marjetške fare. Tudi naši somišljeniki bi storili dobro, da se tega shoda udeležijo, vsaj kot pasivni poslušalci. To pa zaradi tega, da spoznajo ničvreden način klerikalne politične taktike, ki dela iz svojih vnebovpijočih narodnih grehov ravno nasprotno, narodne kapitale in šlika svoje poslance kot narodne mučenike! Treba se vedno in povsod pripravljati!

Selnica ob Dravi. Šele sedaj se je zvedelo, zakaj je bila selniška požarna bramba tako hitro pri požaru. Lojze Ilgo-vega gospodarskega poslojca, kakor je poročal »Dan« že 10. t. m. Odločilno besedo je seveda zopet imela soproga trgovca in načelnika požarne brambe gospoda Jagrič(tsch)a. Razkoračila se je namreč v njej lastni pozni na cesti, ter nekaj časa opazujoč blesk velikega požarja ter skupaj hiteče požarnike, vzkliznila: »Ja, wird nichts anderes übrig bleiben, die Feuerwehr wird doch müssen ausrücken!« Sicer bi to ne bilo nič čudnega in so ji prizadeali lahko le hvaležni za hitro pomoč, toda smešen se nam zdi njen soprog, ker mu žena hlače nosi, katera torej nima samo neomejene komande na »slavni« pošti, ampak tudi pri požarni brambi. Čestitamo!

Dnevni pregled.

All so Poljaki še Slovani? V »Kuriru Lwowsem« so cel teden izhajali članki o ruski in avstrijski politiki na Balkanu. Ker so ti članki karakteristični za poljski narod, priobčujemo iz njih par mest, iz katerih

se vidi, da Poljakom ni nič za Slovanstvo in da so se mogočno približali nazorom tistega, ki piše o »brezpomembnih žurnalistih«. Poljakom ni na srcu drugega kot brezmejno sovraštvo proti Rusiji, proti kateri hočejo imeti močnega nasprotnika. In ta naj bi bil Avstrija. Toda ta — baje — ni znala, izrabiti balkanske krize (to je: jugoslovanskih zmag!) proti Rusiji. »Edin žarek lepših upov za Avstrijo (ki je Poljakom Kanaan, kjer se cedi med in mleko) napetost med balkanskimi zavezniki. Toda: oba naroda se sprijaznujeta — in žive bosta v slogi, ker tako veli car Nikolaj, protektor Slovanstva. Avstrijski kuharji so prekomodni in prenerodni, da bi znali izrabiti trenutno situacijo in speči svojo pečenko na ognju konfliktov. Takšen trenutek je bil — toda hitro je minil. Danes zapoveduje Balkanu ruski car.« Torej: iz samega sovraštva do Rusije bi Poljaki radi videli, da bi prišlo do vojne med Srbi in Bolgari. Vsa sredstva so jim dobra, pa če so še tako mižerna.

Krekova pisma Kamili. »Slov. Narodu« je poslala Theimerica sledeče pismo: Včeraj sem dobila iz Ljubljane pismo, ki mi naznanja, da je dr. Krek v zadnji seji vodstva S. L. S. izjavil, da moja namigavanja glede njegove osebe nimajo nobene podlage in da nimam nikakih njegovih pisem, ki bi mogla kaj škodovati njegovemu duhovskemu ugledu. Kot odgovor na to izjavo gospoda dr. Kreka sem še včeraj poslala prepise njegovih pisem knezoškofskemu ordinarijatu v Ljubljano, kot duhovski oblasti, ki je postavljena nad dr. Kreka, da ta odloči, če se pisma vjemajo z duhovsko častjo. Obenem sem prosila za avdienco pri gospodu ministru za nauk in bogačastje, da se tudi ta kot najvišji šef bogačastne uprave sam prepriča, če so moje ali dr. Krekove trditve resnične. — Kamila Theimer.

Interesentom za Srbijo. Ker se stalno množi število onih, ki hočejo v Srbijo poskusiti svojo srečo in je uredništvo »Dneva« v poslednjem času skoraj zaplavljen z vprašanji in s prošnjami za informacije, katerih pri najboljši volji ne more podeljevati, na drugi strani pa se po pojavili v Srbiji brezvestni ljudje, ki zahtevajo za brezpomembno pismo 12 K, sklenil sem, da grem svojim rojakom po možnosti na roko z nasveti in informacijami. Da pa ne bo ne sporazumljen in izkoriščanja mojih skromnih moči, prosim vse zainteresirane v imenu Slovencev v Srbiji in v imenu naše dobre slovenske in jugoslovanske stvari, naj izprašajo svojo vest, ali so poštteni, podobni in sposobni v svojem opravilu, pred vsem pa ali so zavedni narodni Slovenci, in ako imajo vse te predpogoje, naj se obrnejo na moj naslov. Da mi pa bo omogočeno ugoditi željam posameznih ponudnikov, naj priloži vsakdo svojemu pismu dve kroni v poštinih znamkah, na vprašanja brez te vloge se iz umljivih in stvarnih razlogov v prihodnje ne morem ozirati. Vsa pisma, tičočna se Srbije, naj se ne pošiljajo več uredništvu »Dneva«, ampak naj se naslavljajo: Fran Radeček, Beograd, Krunska ulica 20. Srbija.

Okrajna bolniška blagajna v Zadru ne zna slovenski, temveč zahteva, da se z njo korespondira samo nemško ali hrvaško, češ: »slovenisch unverständlich«. Takšen odgovor je dobila »deželna bolnica v Ljubljani« od omenjene bolniške blagajne. Ta je pa res dobra! Pri nas bi se skoraj med seboj poklali radi slovensko - hrvaško - srbske vzajemnosti in radi prerakanja ali razume Hrvat Slovence ali ne; od hrvaškega inštituta pa dobiš takšen-le odgovor!

Podružnica sv. Cirila in Metoda za jeseniško občino ima svoj redni letni občni zbor v soboto, dne 28. t. m. ob 8. zvečer v hotelu »Triglav« na Jesenicah z običajnim dnevnim redom. Člani so bili povabljeni s posebnimi vabilii. Ako bi občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, zboruje pol ure pozneje drugi občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu članov.

Cerkije na Dolenjskem. Tukajšnja podružnica družbe sv. Cirila in Metoda priredi v nedeljo dne 20. julija t. l. in ne, kakor se je prvotno nameravalo dne 6. julija, veliko vrtno veselico pod naslovom »Kmečki semenj«. Sosedna društva prosimo, naj se blagovolijo ozirati na ta dan. Natančnejši spored veselice, priobčimo prihodnjič.

Cigani so vlomili v noči na 22. t. m. v hišo posestnika Josipa Gregorke v Lesnem brdu pri Vrhniku in so ukradli eno vrečo s štiri-desetimi kilogrami moke, osem kilogramov svinjske masti, več obleke, dva dežnika, tri pare čevljev in hlebec kruha. Na sumu tatvine sta ciganski tolpi Levakovič in Hudorovič.

Aretiran cigan. Pretekli ponedeljek je zadelo orožništvo ne daleč

od Sneiderji ob večglavi ciganski tolpi Hudorovič in Levakovič, ki sta bili na sumu, da sta v Lesnem brdu pri Vrhniku izvršili več vlomov. Ti cigani so takoj pobegnili na vse strani, kakor hitro so zagledali orožnike. Ti so jih seveda zasledovali. Posrečilo se jim je prijeti le enega izmed ciginov, 19letnega Antona Levakoviča, dočim so drugi ubežali. Levakoviča je orožništvo izročilo deželnemu sodišču v Ljubljani.

Nasilen gost. Preteklo nedeljo popoldne je prišel neki pijan dninar v neko gostilno v Gorčanih in je tam napravil majhno ceho. Namesto, da bi jo plačal, je začel razgrajati in goste nadlegovati. Na gostilničarja, ki ga je hotel pomiriti, je planil s stolum. Razbil je tudi več steklenic. Razgrajanja niso mogli na noben način spraviti iz gostilne, dokler ni poseglo vmes orožništvo, ki je razgrajanja siloma spravilo iz gostilne.

Nepojasnjena smrt. Preteklo nedeljo zjutraj so našli pri posestniku Jakobu Putziju v Aichhetnu pri Beli peči na Gorenjskem, dvorja Ivana Branca, ki je bil uslužben pri omenjenem gospodarju, na postelji v podstrešni sobi mrtvega. Kaj je bilo vzrok smrti, se doslej še ne ve.

Star svinjar. Dne 19. t. m. je aretiralo orožništvo v Beli peči tamnošnega občinskega reveža Valentina Puznerja, ki je več mladoletnih deklic zvalil v svojo sobo, kjer jih je posilil. Staroga svinjarja je orožništvo izročilo okrajnemu sodišču v Kranjski gori.

Staršem brez konfesije ni treba pošiljati svojih brezkonfesionalnih otrok k uram veronauka. Sedemletnega brezkonfesionalnega sina delavca Šida iz Prage, ki je ravno tako brez konfesije, je okrajni šolski svet prisilil, da mora hoditi k uram veronauka. Proti temu je vložil oče rekurz. Deželni šolski svet je rekurz sprejel in odredil, naj v tej zadevi odloča magistrat Prage. Ta je dne 23. t. m. razsodil, da oče ni dolžan pošiljati svojega sina k uram veronauka.

Tihotapstvo saharina. Kakor se iz Klatov na Češkem poroča, je v noči na preteklo soboto zavezil neki avtomobil v tamošnji občestni jarek. Ljudje, ki so sedeli v avtomobilu, so vzbudili nekega tamošnjega kovača zaradi poprave avtomobila. Kovač je res vstal in šel popravljat avtomobil. Tu je zapazil, da se nahaja v avtomobilu 586 kg saharina. Kovač je šel to takoj naznaniti pristojnim oblastim. Dva tihotapca sta pobegnila, dočim je orožništvo šoferja avtomobila aretiralo. Šofer je malo pred aretacijo streljal iz samokresa na kovača in ga težko poškodoval.

Obsodba sleparskega poštarja. Deželno kot porotno sodišče v Steyru je dne 23. t. m. obsodilo tamošnjega poštarja Schöffla radi protipostavnih sporočil o trgovskih brzajavkah neke tamošnje firme na deset mesecev težke ječe. Komercialnega svetnika Blumauerja, ki je Schöffla k temu nagovarjal in ki je bil tudi obtožen, je sodišče oprostil.

Dvojen umor s pomanjkanja. Žena trgovskega sluga Ludwiga iz Berlina je dne 23. t. m. zastrupila svojo triletno hčerko in svojega petletnega nečaka s svetilnim plinom. Kot vzrok samomora se navaja beda.

Žrtvi kokaina. Kakor se iz Pariza poroča, sta postala dne 21. t. m. dva študenta žrtve znanega štrupa kokaina. Zgodilo se je to v quartirju latini. Neki nemški študent Franc Manneichter, ki je stanoval v rue Linne je nenadoma zblaznel in je v blaznosti skočil skozi okno. Študent si je zlomil nogo in so ga morali odpeljati v neki tamošnji hotel. Drugi študent, Rus Sergej Lidgill je hotel v navalu blaznosti zadušiti svojo nevesto. Sosedje so prišli na mesto nesreče in so komaj izruvali polmrtvo deklico iz rok blazneža. Lidgilla so nato zvezali in ga odpeljali v bolniški oddelek tamošnjega policijskega depota. Preiskava je dognala, da sta oha študenta užila prej kokain. Sedaj se poizveduje po prodajalcih nevarnega štrupa.

Nesreča ali umor. Dne 23. t. m. so našli pred neko hišo v Gutenbergovi ulici v Charlottenburgu 20letno služkinjo Ano Müllerjevo s strelno rano v vratu mrtvo ležati. Neki policist je pravil, da sta ga dva neznanca ob kritičnem času vprašala za kakšnega zdravnika. Pozneje sta se na policiji zglasila dva moža in pripovedovala, da sta spremljala dekle na dom in ji kazala revolver. Pri ogledovanju se je samokres sprožil in krogla je zadela dekle v vrat. Iskala da sta zdravnika, pa nista našla nobenega. Oba moža sta z Ogrskega doma; oišeta se Grünfeld in Gross ter obiskujeta trgovsko visoko šolo. Z Ogrskega sta pobegnili. Policija je Grünfelda izpustila, Gross pa ji je sumljiv in ga je pridržala.

Samomor podpolkovnika. Podpolkovnik Lebel od VII. oddelka v vojnem ministrstvu se je dne 23. t. m. dopoldne v svojem uradu na Du-

naju ustrelil. Pravijo, da je bil Lebel že dlje časa zelo potr in da je bila njegova družina v velikih skrbih zanj. Pred kratkim je prišla njegova soproga v vojno ministrstvo in prosila, da naj pregovore Lebla, da gre na dopust. Predstojnik VII. oddelka je nato Leblu priporočil, naj vzame dopust. Lebel je izjavil, da pojde na dopust, ko izvrši nekatera nujna dela. Nato je pa le prosil za trimesečen dopust, ki so mu ga tudi dovolili. 23. t. m. bi bil moral nastopiti dopust. Prišel je ob osmih v urad, nekaj časa delal in se nato ustrelil z repetirno pištolo. Lebel je bil strokovnjak za puške in je služil 35. leto. O njegovem samomoru se še poroča. Lebel je prišel v urad in se pogovarjal s tovariši. Nato je imel službeni razgovor s predstojnikom oddelka Kison. Potem je odšel v svojo sobo, rešil dva akta, ki so mu pozneje našli na njegovi mizi. Ko so hoteli vstopiti v njegovo sobo, so videli, da je soba od znotraj zaklenjena in so siloma odprli vrata. Na stolu pred pisalno mizo je sedel Lebel s strelno rano v prsih, brovning je ležal na tleh. Od oficijelne strani zatrjujejo, da je vzrok samomora doslej nepojasnjeno. Vojaška komisija je takoj preiskala sobo in pisalno mizo, ako ni pustil kakšna poslovilna pisma. Našli niso ničesar. Lebel je bil oženjen in oče treh otrok. Njegovo truplo so prepeljali v garnizijsko bolnišnico.

Železniška nesreča. Dne 23. t. m. ponoči ob dveh je vsled padca skale na tir pri postaji Prenj v Bosni onesrečil osebnii vlak. Ker je prelamal črvačev na tej progi, niso mogli strojevodje pravočasno o nezgodi opozoriti. Prevnila se je lokomotiva in prvi vozovi. Kurjač in uradnik N. Huša, oče osmih otrok, sta bila ubita, tri osebe težko, veliko lahko ranjenih. Med ranjenimi se nahajajo: trgovec Kovačević iz Tuzle, neki Weiss iz Sarajeva, žena železniškega nadinspektorja Michla, prometni kontrolor Hermanek, strojevodja Cerlanth, vlakovodja Folkenov iz Štajerskega, neki Hamdja iz Tuzle, Dunajčanka Pavla Winkler, Ana Martinovič, poročnik Mašek od 51. polka v Mostaru. Štirje vlaki z zdravniki in obvezami so se odpeljali iz Mostarja in Konjice na kraj nesreče. Vsled padca skale se je porušil tudi nek mali most čez Narento.

Boj med kmeti in vojak. Kakor se iz Krakova poroča, je prišlo v Polestrašičih blizu Przemysla dne 24. t. m. do spora med kmeti in nekim artiljeristom. Ta je moral bežati. Kmetje so ga zasledovali. Misleči, da je pobegnil v gostilno, kjer so bili drugi artiljeristi, so začeli bombardirati krčmo s kamenjem. Artiljeristi so se zabarikadirali. Prišel je občinski načelnik, ki je nagovoril artiljeriste, naj odlože sablje, pa se bodo lahko mirno odstranili v vojašnico. Vojaki so ga slušali, komaj pa so bili znanj, so jih začeli kmetje kamnati. Pet artiljeristov je ranjenih, med temi trije podčastniki. Korporal Mundjakievč je mrtev obežal. Oddelek žandarmerije je z vojaško asistenco aretiral 30 kmetov.

Letalec utonil. Znan letalec Fairbairn je utonil v ustju Temze pri Londonu. Poizkušal je nov aeroplan, ko je letel preko Temze, je pa aparat nenadoma padel v reko. Fairbairn se ni mogel osvoboditi iz kabine, s katero je bilo letalo opremljeno, pa je utonil.

Zastrupljeni vojaki. Iz Osnabrücka se poroča: Pri 78. pehotnem polku je obolelo več kakor 300 vojakov. Zda se je bolezen razširila tudi pri 2. bataljonu. Zdravniki mislijo, da so se vojaki zastrupili s pokvarjenim mesom.

Špionaža na Ruskem. »Nova Reforma« javlja, da so iz pisarne ulanskega polka v Stopnici izginili dne 25. t. m. važni tajni dokumenti, ki se tičejo mobilizacije v obmejnih krajih. Izginili je tudi neki častnik generalnega štaba, ki je bil dodeljen temu polku. Vzel si je pet dni dopusta, pa se ni več vrnil.

Ljubljana.

Proti zadnjim konfiskacijam smo se pritožili. »Dan« je bil zastopan po svojem uredniku. Seja je bila tajna. Prva konfiskacija, tudi pasusi, ki so bili prevzeti iz interpelacije, potrjena. Ta okolnost in pa tehni razlogi državnega pravdnika, s katerimi je utemeljeval drugo konfiskacijo, so našega urednika kot resnega pravdnika, ki ne smatra pravnega konflikta za antikvarično mumijo, ki se sme in more v neskončnost šopati s pojmovskim žaganjem, napotili k temu, da je ugovor proti drugi konfiskaciji umaknil.

Nov germanizatoričen namen ljubljanskih nun. Ljubljanske uršulinke so podale na mestni šolski svet prošnjo, da bi začele poučevati nemščino že v I. razredu. Namen te prošnje je prozoren. Ne vemo sicer, ali so hotele z njo prekositi nadzornika Majerja, gotovo pa je, da se hočejo

s tem prikupiti vladi in onim nepredvidnim ljudem, ki o pouku nemščine napačno sodijo. Uršulinke so zasedle zdaj celo fronto ob »Zvezdi« do srede Selenburgove ulice in so popolnoma obvladale našo žensko verzijo. Zda bi rade svojo moč izrabile v germanizatorične namene. Tako iste slovenski napredek v okrilju samostanskih šol. Le naprej, Slovenci.

Zveza slov. pevskih društev in Pevska župa za Ljubljano in okolico sta menda mirno zaspali v Gospodu brez vsakega posebnega naznanila. Človek pač ne more soditi drugače, ker niti o občini zborih teh društev ni sluha ne duha. Druga društva že vsaj životarijo, pa tudi lahko terjajo od članov doneske, s katerimi se vsaj nekaj koristnega stori. Čudno, da se nekateri ljudje vsiljujejo v društva misleči, da je s košem zavrtih fraz že vse delo izvršeno. Taki ljudje strašno bahavo govore za delo, kje je pravi smisel in tudi zmoglost beži od njih. Taka kulturna društva se dvigajo le z resnim in smotrenim delom, ne s frakurstvom, ki je že toliko škode napravilo slovenskemu narodu. Naj se vsaj pravila ogledajo, da se vsaj občni zbori vršijo redno. Včlanjena društva bodo silno rada plačevala doneske, ko se bode pri Zvezi in Župi resno z delom poprijelo. Ali mora pri nas res vladati brezmejna zaspanost. Najprvo se utemeljuje silna važnost takih društev, potem zavlada (oh) grozno navdušenje, volijo se odbori, predsedniki in vse mogoče, na to pa zadoni pesem »Adijo pa zdrava ostani!« Torej malo se bo treba predramiti, ali pa spimo še naprej!

Opozarja se vse one, ki inajo od »Bolniške blagajne pomočnikov deželne zadrage brivcev v Ljubljani« kaj za tirjati, da svojo tirjatev pismenim potom ponove v 8 dneh, to je dne 3. julija t. l. Na novo sestavljeni odbor skušal bode v najkrajšem času upravičene zahteve poravnati in bolniško blagajno spraviti v red. Vset irjatev in druge dopise je nasloviti na naslov g. Engelbert Franchettija, Sodna ulica 2. ki je prevzel začasno načelstvo.

S. K. Slavla v Ljubljani. Kdor je zasledoval v zadnjih dveh letih razvoj športa med Slovenci, mora pač priznati, da si je priboril nogomet najodličnejše mesto med vsemi drugimi strokami športa in zato tudi zasluži, da se ga primerno uvažuje in podpira. Vendar pa pri vsem tem napredku, ne bi nikdo mislil, da bomo imeli v tako kratkem času priliko videti v našem mestu eno izmed najboljših svetovnih moštev, pred vsem zato, ker so s tako prireditvijo zvezani tako ogromni stroški. Toda »Ilirija« se ni vstrašila vseh teh, navidezno nepremagljivih zaprek ter se spustila v pogajanja z »S. K. Slavio« in ta pogajanja tudi z uspehom končala, ker hoče podati občinstvu enkrat res nekaj prvostanskega, nekaj izrednega užitka. Naj bi občinstvo to požitvalnost »Ilirije« uvaževalo in z mnogobrojno udeležbo pokazalo, da ve ceniti njeno požitvalnost, da ve ceniti njene zasluge za razvoj športa med Slovenci.

Financijsko vprašanje pri športu. Mnogo je še ljudi, katerim kar ne gre v glavo, da so športne prireditve res draga stvar. So to pač ljudje, kateri niso še nikdar imeli opravka z enakimi prireditvami, ali pa so tako nesramni, da hočejo tako dragim prireditvam zastoni prisostvovati. Tem ljudem naj bo v I. vrsti namenjen v predvarek sledeči članek. Kdor je le količkaj brskal v zadnjem času po dunajškem časopisu in kdor se le nekoliko zanima za šport, je gotovo tudi bral članek o mednarodni tekmi Avstrija v Italija, v katerem tudi poročanja, da se je izdala za to tekmo vsota 10.000 K. Gotovo lena vsota, a v primeri s stroški, ki so za mednarodno tekmo Avstrija v Ogrska znašali 8000 K, še precej majhni, ako se primerja oddaljenosti krajev, ki pri teh vrstah prireditev, ko se morajo povrniti tudi potni stroški, igra precej veliko, skoraj bi se drznili trditi glavno vlogo. Seveda pa te vsote niso za mesta, kakor je Dunaj ali Budimpešta, tako visoke, kakor se dozdevajo pač nam; saj se lahko računa na primerno udeležbo in kakor nam kažejo številke, so take prireditve vkljub tako visokim stroškom skoro vedno aktivne.

Drugače pa je pri nas, ko ne moremo računati na tako obilno udeležbo in ko še nimamo toliko športno naobraženega občinstva. Seveda so temu obisku primerne tudi prireditve, ker pač nihče ne more zahtevati, da bi se prirejale tekme, katerih stroški bi presegali dohodke kar za par tisoč ali vsaj za par sto kron; kajti tako pasivne prireditve bi kmalu pripomogle našemu sicer mlademu, a nad vse agilnemu klubu »Iliriji« do finančijelnega propada. Toda »Ilirija« je šla sedaj preko vseh teh težkoč in hoče prirediti vkljub svojim slabim izkušnjam v finančijelnem oziru tekmo, ki bo po svojih stroških pač da

eko presegala vse dosedanje enake prireditve. Za marsikoga bo to pač nekaj popolnoma novega, ako povemo, da mora »Ilirija« svojim gostom povrniti vse potne stroške, da mora skrbeti za njih prenočevanje, da mora slednjič skrbeti za njih prehranitev. Toda kje so še vsi drugi stroški, ki gotovo ne bodo majhni, ako hoče, da se bo ta prireditev vršila v zadovoljnost občinstva in v zadovoljnost gostov. Kdoroli je imel kdaj opraviti z enakimi prireditvami in si mora vsaj okroglo izračunati stroške, se bo nehoti vprašal, s čim upa »Ilirija« pokriti svoje stroške. »Ilirija« pač upa na občinstvo in ono naj ji pokaže, da je tudi med Slovenci smisel za šport, da se tudi ono zaveda, kaj je dolžno napram »Iliriji«.

— »Heil« občinskemu odborniku v Mostah Juliju Podobniku. Če noben Slovenec, tedaj se je prihodna nemški turnirjev v Ljubljano razveselil klerikalni občinski odbornik J. Podobnik. V nedeljo se je pripeljal iz Stajerskega poseben vlak s turnirizirani ustavitel pred Podobnikovo hišo v Mostah. Podobnik je pa morda mislil, da je vlak s turnirji zato počakal ker so turnirji željni slišati pozdrava Podobnikove družine. In res! Ne bodi len je hitela cela Podobnikova družina, žena in otroci z gospodarjem vred na vrt in začeli klicati nemškim turnirjem: »Heil« tako, kakor bi se šlo za dminarino.

— Krščansko misleči učitelj. Slomškar X v Spodnji Šiški ima pod širokim klobukom prav malo mozgan, a kljub temu bje njegovo srce prevročje za Okornovo prodajalca Miciko. Vsak večer stoji po več ur zaljubljeni »fest fant«, ki ima nov »gvant«, včasih se lep in visok cilinder pred pekovo prodajalno ter nestrpno čaka na svoj ideal. Mimoidom sprehajalcem je smešna figura zaljubljenega Slomškara v posmeh in zabavo, zato pada marsikatera »debelca« na njegov račun. Mladina pa, ki take reči hitro opazi, upije po glavnem trgu: »Učitelj s širokim klobukom zopet zija v pekarijo, pa Micika ga ne mara!« To dejstvo je vzrok, ki nas sili, da ta slučaj bčiamo v javnosti.

— Pozor pred agenti. (Poziv na one, ki so bili ogoljufani!) Zadnje čase je hodil po Šiški in po Ljubljani neki debel agent, kot zastopnik firme Paul Osterseizer z Dunaja. Ponujal je zlatnino. Pri tem ni zahteval denarja takoj ampak je bilo treba le podpisati vsoto. Pri tem pa je mož izpremenil ceno tako, da je bilo mnogo ljudi ogoljufanih in so ničvredno blago drago plačali. Ker so bili na ta način mnogi oškodovani, naj bi se vsi ti zglosili na magistratu, da dobe škodo od trdke povrnjeno. Agent je za sedaj izginil, pa se najbrže zopet vrne. Ob enem naj bo to vsem svarilen zgled: varujte se čifutskih agentov!

— Zvest do smrti. Včeraj sta se prigugala po Marije Terezije cesti dva pijančka, ki sta z negotovimi koraki merila cesto in sta nazadnje zavila ob protestantski cerkvi proti Kolizeju. Pri tem je eden zgubil ravnotežje in je padel. Njegov bratec pa ga ni zapustil, ampak je zvesto stal ob njem, češ da ga do smrti ne zapusti. Nabralo se je okrog mnogo otrok, ki so gledali pijanca, to pa prijatelju ni bilo po godu in je začel otroke poditi. Bil je špas za otroke — seveda ob enem škandal za ulico. Pijanec je ležal trideset ure, predno je prišel stražnik, ki ga je spravil s pomočjo njegovega prijatelja na varno. Policija, ki ima povsod toliko dela, kjer je ni treba, se tako težko najde, kadar jo kdo potrebuje. — Včeraj popoldne smo videli podoben slučaj pred pošto, kjer je neki star mož od onemoglosti obležal na ulici. Ali bi ne bilo za take slučaje dobro, ko bi bili posebni vozovi, da bi se ljudi tako ne vlačilo po ulicah.

— S trga. Včeraj so prinesle ženske na trg prve letošnje maline, katere so prodajale malo posodico po 20 vin.

— Umrli so v Ljubljani: Frančiška Repanšek, sinarica, 45 let, — Anton Bučar, din železniškega zavirača, 17 mesecev.

— Prihodnji četrtek dne 3. julija 1913 se vrši izreden občni zbor političnega društva »Skale« v klubovi sobi restavracije »Zlatorog«.

— V torkovi noči: »Nove narredbe pri c. kr. javni straži v Ljubljani« je prišel med pisanje tiskovni škrat in hotel s svojo močjo motiti črkostavca; kljub temu, da je bil pisatelj oprezen, vendar je pomešal škratek dve napaki, kjer se glasi beseda Recht pravilno (Rechte) in beseda Einkassungs pravilno (Entlassungs).

— Loterijske številke. Brno: 70, 66, 3, 19, 71. — Gradec: 36, 45, 19, 49, 77.

— Kinematograf »Ideal«. Danes se zadnjikrat predvaja krasna ameriška drama »Lovci na leve«. Redkokdaj se nam nudi taka veličastna slika usmrtilcev levje dvojice. Maks Lindner igra izbornu v filmu

»Maks športnik«. Jutri specialni večer z Nordiskdramo »Zlatnik«. V soboto »Ločen od sreče« s Suzano Grandais. V torek »Cowboy milijonar«, ameriška veseloigra.

— V nedeljo dne 29. junija 1913 bo velika ljudska veselica ali žegnanje na vrtu hotela Tratinik na Sv. Petra cesti. Začetek ob 4. popoldne.

Trst.

Letošnje volitve v Trstu so pač pokazale, da Italijani nimajo pravice govoriti o izključnem italijanstvu Trsta. Sicer so to sami priznali, namreč s tem, da so poklicali na pomoč Nemce. Prošli so jih, da jim stoji v boju proti slovenskemu navalu ob strani in da jih podpirajo, kar so nemški Nemci tudi storili. Nadalje smo čitali v »Piccolu« tople apele na socialne demokrate, to pa zlasti takrat ko se je šlo za ožje volitve v III. in IV. mestnem volilnem okraju. Socialne demokrate je »Piccolo« seveda omeščal ter dosegel, da so glasovali za italijanske liberalce. V nasprotnem slučaju bi seveda zmagovali Slovenci. Torej s pomočjo Nemcev in socialnih demokratov so si Italijani obdržali III. in IV. volilni okraj v mestu. Pa še nekdo drugi jim je stal na strani. Mestni magistrat in vlada sta igrala pri tem naravnost infamno vlogo. Vse to, poleg tega pa denar, s katerim so kupovali glasove, je omogočilo italijansko zmago v mestu. Preveč se oni s to zmago ne ponašajo, ker jih je naraščanje števila slovenskih glasov preveč poparilo. Sram jih bo bržkone tudi, ker je vsa javnost — torej tudi njihovi bratci v Italiji — o tem informirana, da so morali napeti Italijani v boju proti Slovincem vse svoje moči, kar pa bi nič ne pomagalo, če ne bi imeli na svoji strani pomočnikov v Nemcih in socialnih demokratih. Vse to pač dokazuje, da je Trst italijansko in slovensko mesto in da Italijani o izključnem italijanstvu Trsta — kakor rečeno — nimajo niti najmanj pravice govoriti.

Zmaga Slovencev v okolici je Italijane strahovito poparila. Trdno so pričakovali, da zmagojo v svetovivskem okraju njihovi kandidati. Temu bi se pravzaprav ne bilo niti najmanj čuditi, če pomislimo, da se je mesto proti temu kraju od zadnjih volitev močno razširilo in da prebivalstvo v tem delu predmetja skoraj sami Italijani, ki so jih naselili seveda oni s tem namenom, da bi bila pri letošnjih volitvah zmaga italijansko liberalna. Že pri zadnjih volitvah se je vršil v tem okraju hud boj med Slovinci in samostojnim italijanskim kandidatom dr. Cimadorijem. Vse je kazalo, da bo predla Slovincem pri letošnjih volitvah v tem okraju slaba, zato je bil tudi marsikdo potr. Toda ravno to jim je dajalo poguma, da so šli z vso silo na delo. Italijani pa so kar plesali od samega veselja, pri tem pa seveda terorizirali na vse moguče načine in ponujali volilcem denar. Danes, v ponedeljek, so mislili proslaviti zmago v okolici, zato so transportirali k Sv. Ivanu dva velika zavoja sveč, ki so jih mislili na večer prižgati ter tako dati duška svoji veliki navdušenosti. Pripravili so tudi avtomobil z deželno zastavo, s katerim so se hoteli furati po tržaških ulicah in okoliških vaseh in tako naznanjati, kako velika je njihova zmaga nad Slovinci. Toda kaj se je zgodilo? V italijanskih vrstah je nastal čuden dirindaj in v svoji razburjenosti in poparjenosti niso vedeli, kaj naj napravijo, ko so izvedeli, da so se temeljito prevarali. Bili so taki, kakor da bi jih kdo polil s krompom. Zlasti pa je dosegla njihova razburjenost višek, ko so zagledali avtomobil s slovensko trobojnico, ki je označevala, da so častno zmagali Slovenci, da je zmagala pravica nad krivico, zloba in hinavščino. Dočim so Slovinci prepevali v veliki navdušenosti naše narodne himne, so se Italijani zbirali v gručah in stiskali pesti od same jeze in sovraštva. Doživeli so torej velikanski poraz, o katerem niso niti sanjali. So pač prehitro delali račune. Slovenci pa so se navduševali po vsej okolici in v mestu. Z balkona Narodnega doma v Trstu je visela zastava in pod njo so se zbirali Slovenci pozno v noč. V okolici so vihrale zastave po vseh vaseh in povsod je vladala velika navdušenost. Ves dan, posebno pa zvečer so se vršili spopadi med Italijani in Slovinci. Živela naša zmaga! Živeli zavedni slovenski okoličani!

Kako se je postopalo v mestni bolnišnici za časa volitev. Ko sem bil pred par dnevi v mestni bolnišnici, so mi pripovedovali bolniki, kako kamoristično in pristransko so postopali zdravniki za časa volitev. Tiste dneve, ko so se vršile volitve, so bili kar naenkrat vsi slovenski bolniki tako hudo bolani, da jim zdravniki niti niso dopustili, da bi se gani v postelji, čeprav se je marsikateri od njih prejšnji dan sprehal po hodniku. Tudi tisti slovenski bolnik, ki so ga porabili zato, da je pometal

in smeti nosil naokoli, je moral lepo ostati v postelji. Zdravniki, ki so skoraj vsi italijansko-nacionalistični, so se namreč bali, da bi Slovenci ne šli volit. Z italijanskimi bolniki je bilo v tem oziru seveda mnogo drugače. Čeprav je bil marsikateri izmed njih hudo bolan, so ga ekspedirali na volišče. Nekateri so romali prav počasi s palico, druge pa so peljali. Na podlagi omenjenega slučaja je pač razvidno, kakih podlih sredstev so se posluževali in v kakem strahu so bili, kajti drugače bi tako vendar ne postopali. Enostransko postopanje zdravnikov, ki uganjajo politiko celo v bolnišnici, pa je najstrožje graje vredno. Proti temu bi morali kompetentni faktorji energično nastopiti ter napraviti temu škandaloznemu počenanju enkrat za vselej konec. Sicer postopajo zdravniki, kakor pri gorimljenem dejanju, tudi v drugem oziru zelo slabo s Slovinci. Slovenski bolniki se pritožujejo, da jih italijanski zdravniki na vsej črti zapostavljajo. Italijanom pa da dajejo povsod prednosti. Kakor rečeno, mora biti temu konec.

»Nar. soc. mladinska organizacija« otvori s prihodnjim tednom tečaj, v katerem se bo poučevalo poljudno o slovenskem jeziku in slovstvu. — Kako važno je za vsakega človeka, da dobro obvlada vsaj svoj materni jezik, ni treba posebno povdarjati. Med nami je mnogo takih ljudi, ki mislijo, da zadostuje, ako so sinovi slovenskih staršev, da je dovolj, ako se znajo sporazumeti med seboj v svojem materinem jeziku. Posebno delavska mladina je v tem oziru precej malobrižna. Navadno jo slušajo, da pravi, da njej, ki živi od žiljev svojih rok, ni treba, da stika po predavanjih in knjigah. — Prav zelo verjetno je, da tisti, ki ne obvlada svojega jezika, nima zanimanja do knjige. Se mani privlačno pa mu je pisanje. Nič čudnega ni, ako se pripravi le z veliko težavo do tega, da prime parkrat v letu za pero in napiše pismo. Skratka: velike množice delavske mladine se ne izpopolnjuje, ampak ostaja vedno na istem mestu; knjiga je zanjo mrtva stvar! Res je, da pridobiva človek vedno širše obzorje v prvi vrsti iz lastnih izkušenj, takoj na drugo mesto pa stopi knjiga. Iz nje črpa vse, kar potrebuje za daljno izobrazbo. — In vsak, ki ne mara izobrazbe in spopolnjevanja, išči sam sebe v nevednosti in temo. — V prvi vrsti je pač potrebno, da se zbudi v človeku ljubezen do jezika in njegovih lepot. Ko je to doseženo, se lahko poglobi z veseljem v knjige, in šele tedaj pride do užitkov, ki mu jih podaja knjižna snov. — Vsakdo tudi ve, kako je važen jezik tudi za vsakega, ki stopi kolikolič v javnost, bodisi ustno ali pismeno. — V ljudski šoli se mladina ne more vsega naučiti. Večkrat ji izginijo iz spomina še fiste jezikovne in slovniške primitivnosti, ki jih pridobi tamkaj. Potrebno je, da vse to vnovič ponovi, predela in spopolni, da ima trdno podlago, na katero lahko zida ter se razvija. — Brez znanja ni napredka. — Narod bo vsestransko napredoval le tedaj, če bo imel za seboj izobraženo mladino. Posebno pa je koristno, da se delavska mladina — saj naš narod je vendar proletarski narod — vsposobi za vse bodoče življenjske težnje, ki jo srečajo na življenjski cesti.

Slavno uredništvo! V Vašem cenj. listu z dne 23. t. m. ste objavili notico o moji osebi pod naslovom: »Zenska, ki nosi hlače«. Zanašaje se na Vašo lojalnost Vas prosim, da to vest izvolite popraviti v toliko, da nisem nikdar volil z Ital. nac. stranko in bil vedno podpiratelj naših narodnih društev, le to je, da se nisem kot trgovec spuščal v javno politiko. Tudi ni res, da bi bila moja soproga zagrizena Italijanka, ampak je Tržačanka, Slovenka, ki pa živi samo za svojo družino ter se ne vmešava v politiko, še manj pa, da bi mi kaj ukazovala, kar bi bilo proti njenemu narodnemu prepričanju. Zahvaljujoč se Vam za objavo teh vrstic beležim z odličnim spoštovanjem Anton Frank, slaščičar.

Podružnica NDO. v Sv. Križu pri Trstu priredi v petek ob 8. zvečer v gostilni g. Košute društveni shod, na katerem poroča dr. Josip Mandič. Tovariši so vabljeni, da se v obilnem številu udeležijo tega shoda, kajti na dnevnem redu so važna vprašanja.

Lurški čudeži.

(Konec.)

Včasih se zgodi, da ta ali oni za trenutek ozdravi (navidezno), včasih nadaljna bolehanja morda res prekinijo. A vprašanje je, kako da pride do tega. Stvar zopet obstoja na čisto navadnem sugeriranju mas! Zbero se tisoči onih nesrečnikov pred cerkvijo v Lourdu, iz katere prihaja procesija, njej na čelu seveda mašniki v težkem bleščečem ornatu. Vsa ta množica poje eno in isto: »Hosana!«

Ta hosana se vedno bolj stopnjuje, a množica poje z mašniki. Vsi pogledi tisočev so uprti v ta pompozni sprevod. V vseh očeh je videti nek čuden ogenj zamaknjenja in — verske polblaznosti. Pod učinkom tega groznega versko duševnega pritiska, pozabijo se bolečine in kar naenkrat zavpije neke v množici človek: »Zdrav sem!« Vse dere k njemu in, verska polblaznost se izpremeni — v versko pobesnelost. Služabniki odneso »zdravega«, a glejte — drugega dne je ozdravljeni zopet bolan. Par slučajev, ki jih je videl predavatelj sam: Oče pride z 10letnim sinčkom — hromcem. V očesu mu blesti čuden sijaj. Mož trdi: »Moj sin je zdrav!« Zdravniki stopijo k fantu, mu primejo noge, jih spuste in — noge klecnejo brez moči v svojo prvotno lego. Deček jih z velikim naporom sam giblje. Izprememba je očividna, a ne za zdravnika! In glejte, naslednjega dne se pokaže, da fantu ni možno, nog niti najmanje uporabljati. Bila je sugestija! Neko dekle je imelo kostno tuberkulozo na levi roki. Hipoma jo primejo bolečine, pride in izjavi: »Ozdravljena sem!« Vsem to pripoveduje, zdravniki jemljejo »čudežno ozdravljenje« na zapisnik, a že prihodnji dan — so bolečine zopet tu. In slučaj je sledil slučaju...

Vprašanje pa nastane: Kako to, da je potem brati vsako leto o čudežih v Lourdu?

Odgovor je čisto enostaven. Vsak slučaj, v katerem se ta ali oni človek vsled sugestije za trenutek iznebi bolečin, raznesejo brezvestni klerikalni časniki s pomočjo brzobjava v ves svet že v onih trenutkih, ko se to zgodi. Pozabili pa te slučaje preklcati, ko se par ur pozneje po »ozdravljenju« spremeni stvar v staro nadlego! In zakaj se to ne preklči? Ker bi se to moralo potem zgoditi vsak dan parkrat, a to bi Lourdu in cerkvi seveda silno škodovalo, kajti v Lourdu pride vsako leto od 60 do 70 milijonov frankov! Na eni strani torej nezasižena perfidnost klerikalnih časnikov in njihovih poročevalcev, na drugi strani pa — spekulacija duhovnikov samih. Dr. Aigner je šel v tem oziru še korak dalje. Obrnil se je na razne rim. katol. škofove in izven Nemčije, želeč, stopiti z njim v stvarno, mirno polemiko, da bi jim ovrgel javno to, kar pišejo o luršk. čudežih. Pa kaj je dosegel? Škojke so mu odgovorili, da se »ne spuščajo v privatne razprave.« Obrnil se je na monakovsko nunciaturu. Odgovor je bil: »Lourdu ne spada v področje monakovske nunciature in zato vam ne moremo dati odgovora!« — Obrnil se je na knezoškofjski ordinarijat v Regensburgu in je priložil znamke za odgovor. In ta je bil: »Potem, ko smo prečitali vsebino vašega pisma, vam vračamo priložene znamke!« — Nikjer se niso upali, podati se v stvarno razpravljanje.

Po prvem delu predavanja, se je oglasil kot kontra govornik dr. A. Medved in iz svojega stališča (kot duhovnik) zavračal predavateljeva izvajanja. I njemu je sledila publika pazno, kajti govoril je z prepričanja polnimi besedami. Dr. Aigner sam mu je priznal, da je on — dr. Medved — prvi, ki se mu je po 22 shodih odzval k polemiki. Seveda, izvajanja dr. Medvedu niso bila v stanu, dr. Aignerjevih besed in izvajanj podreti. Dr. Medved se je potem obrnil še proti dvojemu: prvič — da Vatikan sam ne išče dobička v Lourdu in, da se je več let upiral romanju ter, da ne propagira in ne pomaga razširjati onih vesti, o čudežnem ozdravljenju. Drugič — da niti Vatikan, niti vodstvo Lourda ne vidijo v onih ozdravljenjih »čudežev«, marveč le »ozdravljenja na nenavaden način«. — Če Vatikan ne propagira Lourda, zakaj ga pa potem ne prepove? Se li to ne pravi, izkoriščati žepov nerazodnih ljudi? Če — nadalje — Vatikan ne vidi v teh slučajih »čudežev«, zakaj pa duhovščina — ki se ravno proti besedi »čudežev« tako upira — o onih »nenavadnih« ozdravljenjih, vedno in povsod govori in piše le kot o — čudežih? Je Vatikan in duhovščina res zelo previdna! Ta razlaga je stara menda že toliko let, kotlaga sam Lourdu. Kadar se je treba braniti lastne kože, takrat pride to v veljavo — drugače pa ne. In še eno smo opazili: Og. kontragovorniki predbacivajo dr. Aignerju vedno, da je »pristranski« Mož je res poln ironije in pekočega sarkazma. Ni to za govornika — strokovnjaka dobra lastnost, ozir. čednost. Stvar sama naj bo zadostna. A vprašanje je, kakšni so zg. kontragovorniki? Nič boljši! Nasprotno: oni govorje le iz knjig, o papirju pa vemo, da je potrepeljav. Taki dokazi so precej šepavi.

Pristranski pa mora biti vsak govornik — duhovnom nasproti — ki se bavi s takimi raziskovanji in izvajanja. Stvar sama po sebi je naperjena z vso silo proti obstoječemu. Iz klerikalnega stališča je torej — in

logično, mora biti — pristransko, da se oglašja že vsepolno mislečih duhovnov — visokih dostojanstvenikov! — da se mora stvar že enkrat dognati. Strokovnjaško, iz stališča zdravnika medicince, pa se nam zdi — nepristransko, razun onih par govorniških hib.

Tatovi v ljubljanski okolici.

Poroča se nam izpod Šmarne Gore:

Kakor se vidi, bo nastala pri nas prava avstrijska Albanija. V noči od nedelje 22. t. m. na ponedeljek so tatovi v naši okolici trikrat vlomili. Zgodilo se je to tekom dveh ur od 11.—1. popolnoči. Prvi poskus vlomoma so tatovi naredili v špecerijski trgovini v Šmartnem pri g. Primožu. Pokradli so nekaj špecerijskega blaga in denar, kolikor so ga dobili. Posrečilo se jim je vse srečno unesti, ne da bi jih kdo zapazil, zato so šli naprej na delo. Šli so v Spod. Gameljne v špecerijsko trgovino pri Jerku, kjer so tudi odnesli denar in nekaj blaga. Imeli so posebno srečo, da jih ni nihče slišal in so šli nemoteno naprej. Okrog 1. ure po noči so poskusili vlomiti v špecerijski trgovini g. Kosa v Srednjih Gameljih. Tam pa ni šlo tako lahko in so morali taško od okna odbiti. Popot je zaslišala gospodinja, ki je začela vpiti in tatje so bežali proti Gor. Gameljnom. Po okrajni cesti so še prav junaško streljali s puško in samokresi, kakor da so na vojaških vajah. Ko je vsled tega prišel gospodar Končanec iz hiše, so mu tatovi zapretili: »Če ne greš takoj noter, boš crknil.« — Tatovi so šli naprej in eden je bil tako predrzen, da je pri Trtičarju v Gor. Gameljnih streljal v hišo z ostrim strelom (zaščji štetilni). Strel je šel skozi okno tik nad posteljo domačega fanta, ki je bil v smrt. nevarnosti. Štetilni so prileteli v peč. Vse Gameljne so bile v smrtnem strahu in nihče si ni prav upal nad razgrajče. Imamo polno vojakov, policajev in orožnikov za življenske interese v Albaniji, doma pa se pojavljajo take tolpe. Kdo so bili tatovi, se danes še ne ve. Orožniki trdijo, da so bili cigani. Izginili so v varno zavetje gozdov, pa upati je, da jih kmalu dobe. Gospodarji po ljub. okolici pa naj pazijo, da ne pridejo k njim na goste.

Vse polno nesreč z orožjem in orodjem.

V zadnjih dneh se je dogodilo kar drug za drugim veliko prav tragičnih dogodkov, ki imajo vsi svoj izvor v strelnem orožju. V Ljubljani in Stari Loki je tovariš tovariša po neprevidnosti prestrelil. Drugod so se dogodile nesreče, pri katerih je bil ponesrečenec sam udeležen brez tovariša.

Nabit revolver se je sprožil 30 let staremu Josipu Prosenu, mizar-skemu pomočniku na Klancu pri Kranju. Omenjeni je hotel potegniti iz svojega levega žepa nabit revolver. Pri tem se mu je revolver sprožil in projektil mu je občital v koži med prsti leve roke.

Navada mladih fantov je tudi, da streljajo s starimi puškami, pištolami ali ključi. Pa kolikor nesreč se je že na ta način dogodilo v vsaki vasi, nobenega to ne izmudi. Te dni sta se zgodila zopet dva slučaja s takšnimi starimi ropotijami.

Cev stare pištole je odrigala sredinec Josipu Matusu, 17 let staremu fantu delavcu iz predilnice v Litiji. Fant je streljal iz stare pištole, katere cev je bila od rie čisto razjedena in se je vsled tega razletela in povzročila nesrečo.

Turška puška je še vedno smrtonosna, posebno če je stara. Grozna nesreča s smrtnim izidom se je zgodila v Loki pri Kamniku, 14letni Frantini Blaž se je igral z napeto staro puško, ki se je izprožila in se ob tem razletela. Deček je zadobil na desni nogi takšne poškodbe, da jim je podlegel. Predvčerajšnjim je umrl.

Zrtev svojega poklica je postal Ulenšek Jurij iz Hrastnika, ki je v premogokopu miniral. Pri tem je nastala eksplozija in kos premoga mu je odletel v levo roko. Leži bolan v bolnišnici.

Otok zašel pod slamo-rezni stroj. Dole Anton, 23 mesecev star, iz Rudnika, se je priplazil k slamo-reznici, ki mu je odrezala palec desne ročice.

Spominjajte se dijaškega društva »Domovina«

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

NEVARNOST ODSTRANJENA.

Istotako razveseljiva poročila kot včeraj, so dospela tudi danes. Vojna nevarnost je odstranjena. Srbi sprejmejo rusko razsodišče in tudi Bolgarija se ne more odmakati. — Ali bo podlaga razsodbe, pogodba zavezništva, ali bo sprejeta širša podlaga, — tega se ne ve; kakor se tudi ne ve, kakšna je bila zadnja ruska nota na Srbijo in Bolgarijo. Kljub temu pa, da bo razsojevala Rusija, še ni prenehala bolgarsko časopisje ščuvati in psovati na Srbe na način, ki dela čast židovsko nemškimi listom.

London, 26. junija. »Reuter« poroča: Vojna nevarnost med Srbijo in Bolgarijo se mora končno smatrati za odstranjeno. Če tudi še ni gotovo, da da Srbija privolenje, da se konflikt predloži v razsodbo ruskemu carju brez vsakih pridržkov. Vendar se pa sme izida bodočih pogajanj z optimizmom pričakovati. Srbija in Bolgarija bosta zadostili Rusiji, ki bo razsodila na podlagi zahtev, katerih utemeljitev ji predložite obe vladi.

III. JUBILEJ.

Belgrad, 25. junija. Obletnica in desetletnica zasedenja srbskega prestola od Petra Karađorževića se je radi balkanske situacije praznovala skromno in dostojno.

SKUPŠČINA.

Belgrad, 26. junija. Ker je na dnevnem redu za seje v skupščini obravnavanje zakonske osnove o zidanju srbskega obdonskega pristanišča, se pričakuje v političnih krogih, da pride ruski predlog glede brezpogojne izročitve konflikta ruskemu razsodišču na razgovor še le 27. t. m. V političnih krogih se izražajo, da bo večina zbornice odobrila Pašičevo direktivo in sprejela ruski predlog, ki se tiče razsodišča.

VUKOTIČ »POLITIKI«.

Belgrad, 27. junija. Črnogorski ministrski predsednik Vukotić je izjavil »Politiki«: Glede Petrogradske konference vam ne morem ničesar sporočiti. Kar se pa konflikta tiče, je za obstoj balkanske zveze neobhodno potrebno, da se respektirajo življenjski interesi posameznih držav. Upam, da se bo konflikt mirno poravnal. Če bo pa potreba Srbiji z orožjem braniti svoje interese proti Bolgariji, takrat ji bo Črnogora zvesto stala ob strani. Toda upam, da tega ne bo treba.

ZAROTA V CARIGRADU.

Pariz, 26. junija. »Agence Havas« poroča iz Carigrada, da so zarotniki nameravali sultana odstraniti s prestola; prvega njegovega sina proglasiti za blaznega; drugega so pa hoteli poklicati na prestol.

Odgovorni urednik Radivoj Korenč. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Stanovanje, obstoječe iz ene ali dveh sob s pritliklino se išče za takoj ali za mesec avgust. Ponudbe pod »Stalno« na »Prvo anončno pisarno«.

Dva dijaka se sprejmeta za prihodnje šolsko leto v oskrbo. Naslov pove »Prva anončna pisarna v Ljubljani«.

Feliks Žagar, Ljubljana, Stari trg 32, naredi čepice, ako se tudi blago prinese. 466-1

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo od 13. junija do 20. junija.

		Cene v kronah	
		od	do
1 kg govej. mesa	I. vrste	1.80	2.00
1 " " " "	II. " "	1.60	1.80
1 " " " "	III. " "	1.50	1.70
1 " telečjega mesa	" "	1.80	2.00
1 prašič. mesa (svež.)	" "	2.20	2.40
1 " (prek.)	" "	2.20	2.40
1 koštrunovega mesa	" "	1.40	1.50
1 masla	" "	2.60	3.00
1 masla surovega	" "	2.60	2.80
1 masti prašičje	" "	1.94	2.00
1 slanina (špica) sveže	" "	1.80	2.00
1 slanina prekajene	" "	1.90	2.00
1 sala	" "	1.80	1.92
1 čajnega masla	" "	3.20	3.60
1 margarinskega masla	" "	2.00	2.20
1 jajce	" "	0.06	0.08
1 liter mleka	" "	0.20	0.22
1 " posnetega	" "	0.08	0.10
1 smetane sladke	" "	0.90	1.00
1 kisla	" "	1.40	1.60
1 kg medu	" "	1.25	1.50
1 piščanec	" "	0.40	0.50
1 golob	" "	1.30	1.50
1 raca	" "	7.00	8.00
1 gos	" "	35.00	40.00
1 puran	" "	35.00	40.00
100 kg pšenične moke št. 0	" "	35.00	40.00
100 " " " " št. 1	" "	34.00	38.00
100 " " " " št. 2	" "	33.50	37.50
100 " " " " št. 3	" "	32.50	36.50
100 " " " " št. 4	" "	31.60	35.60
100 " " " " št. 5	" "	30.80	34.80
100 " " " " št. 6	" "	28.30	32.30
100 " " " " št. 7	" "	16.50	20.50
100 " " " " št. 8	" "	48.00	52.00
100 " koruzne moke	" "	46.00	50.00
100 " ajd. moke I. vrste	" "	30.00	34.00
100 " " " " II. " "	" "	26.00	30.00
100 " ržene moke	" "	30.00	34.00
1 " " " " " " " "	" "	24.00	28.00
1 " " " " " " " "	" "	18.00	22.00
1 " " " " " " " "	" "	15.60	19.60
100 " " " " " " " "	" "	7.00	11.00
100 " " " " " " " "	" "	23.00	27.00
100 " " " " " " " "	" "	5.00	9.00
100 " " " " " " " "	" "	5.00	9.00
100 " " " " " " " "	" "	3.00	7.00
100 " " " " " " " "	" "	6.50	10.50
100 " " " " " " " "	" "	9.50	13.50
100 " " " " " " " "	" "	8.00	12.00
100 " " " " " " " "	" "	1.10	1.30

Tržaške Slovence

opozarjamo, da se prodaja v Trstu dnevnik »DAN« v sledečih toba-

karnah:

ŽELEZNIK, Sv. Ivan.
TROGAR, ulica Giulla.
BONORA, ulica Stadion.
TREVISAN, ulica Fontana.
STANIČ, ulica Molinpicolo.
SEKOVAR, ulica Kaserma.
BAJC, ulica Gepa.
LAVRENIČ, trg Kaserma.
MOŽE, ulica Miramar.
HREŠČAK, ulica Belvedere.
ARTOŠ, ulica Belvedere.
KICHEL, Rojan.
GERŽINA, Rojan.
VIVODA, Rojan.
BENUSI, Greta.
HRAST, ulica Poste.
BILLAN, ulica Cavana.
RAUNACHER, ulica Campo Marzio.
RAUTINGER, ulica Riva Grumula.
PIPAN, ulica Ponte dela Fabra.
BEVK, trg Goldoni.
SCHERMIN, ulica Bariera.
PELISAN, ulica Bariera.
BEDENJ, ulica Madonina.
BELLO, ulica V. Bernini.
GRAMATICOPULO, trg Bariera.
PAPIČ, ulica Sete Fontane.
MURARO, ulica Sete Fontane.
BRUNA, ulica Rivo.
RONČELJ, ulica S. Marco.
SEGULIN, ulica Industria.
ZIDAR, Rocol.
SCHIMPF, državni kolodvor.
SCHIMPELZER, juž. kolodvor.
KAVČIČ, Sv. Križ pri Trstu.

Velika zaloga čevljev

domačega in tujega izdelka. Naročila se sprejemajo po meri. — Prva delavnica za popravo čevljev. Priznana dobra in točna izvršitev. Solidne cene! Velika zaloga Berson in Palma podpetnikov.

M. TREBAR, Ljubljana
Sv. Petra, cesta št. 6.

Kupujte »Dan«.

»Dan« je edini slovenski neodvisni politični dnevnik.
»Dan« je najbolje informiran slov. dnevnik.
»Dan« je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.
»Dan« je najodločnejši neodvisni jutranji list.
»Dan« je najcenejši napr. dnevnik; posamezni izvod po 6 vinarjev, s pošto mesečno le K 1.70.
»Dan« je razširjen v najširših ljudskih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.
»Dan« prinaša zanimljive in znamenite zgodovinske romane.
»Dan« prinaša znamenite sodobne politične karikature.
»Dan« je odločen zagovornik vseh zatiranih.

Sirite »Dan« med ljudstvom.

Kavarna
odprta celo
noč.
»LEON«
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Tovarna planinov
Anton Pečar, Trst
ulica Farneto št. 42.

izdeluje po naročilu pianine, ki so po svoji konstrukciji, dobrem materialu in najnovejšem lastnoizumljenem modelu dosegli vsepovsod najboljši sloves. Priporočam se slav. učiteljstvu, preč. duhovščini i. dr. vevoglednim krogom za naročila, kakor tudi vsako ugaševanje in popraviljanje glasbenih instrumentov.

Laška kuhinja

v Ljubljani.
Od danes naprej se dobe vsak dan
sveže morske ribe
in najboljše vino Teran iz deželne kleti Parenco.

Gramofonske plošče
Plošče preje K 4.—, sedaj samo K 1.95.
Velikanska zaloga gramofonov! Zahtevajte cenike.
K 1.95 K
25 cm velike, dvostranske, priznane najboljših znamk prodajam radi velike zaloge pod last. ceno
Fr. F. Zaječ, Ljubljana, Stari trg št. 9.

Lasne kite

najfinejše kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado »Neril« po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli
brivec in lasničar
Ljubljana, Pod Trančo št. 1,
(vogal Mestnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmehčane in rezane ženske lase.

Vsem prijateljem in znancem naznanjam v svojem in v imenu svoje družine, da je umrl naš ljubljani sinček
MILAN
po kratki in mučni bolezni v 5. letu svoje starosti.
Pogreb bo danes dne 26. junija iz hiše žalosti
Novi Udmat 112 na pokopališče pri Sv. Križu.
Ljubljana, 25. junija 1913.
Žaljoči očitaj:
Matija Vidmar z družino.

Edna posebnost
likerja je
Zdravnik želodca.

»Zdravnik želodca«

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin kateri izborna upliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Ne glede na vrednost blaga

dajem panama slamnike, ki so preje stali 12—14 K za 6 K
spalne obleke " " " " 13—16 " " 7
bele obleke zadnje nov. " " " " 40—50 " " 14
prašne plašče " " " " 18—20 " " 10

Dalje velika zaloga pralnih oblek za gospode in otroke po najnižjih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

»Učiteljska tiskarna«

v Ljubljani

T. Z. Z. O. Z.

se priporoča v izvršitev vseh tiskarskih del, kakor časopisov, knjig, raznih tiskovin za urade, hranilnice, in posojilnice, jedilnih listov, cenikov, vizitk, okrožnic, mrtvaških listov i. t. d. i. t. d.

:: Litografija ::

Telefon št. 118.

V zalogi ima šolske, županske in različne druge tiskovine, učna izpričevala za obrtne vajence, delavni red, diplome i. t. d. i. t. d.

Najokusnejša izvršba in najnižje cene.

:: Stereotipija ::

Cek. račun št. 76.307.

Pri demoliranju Naglasove hiše na Turjaškem trgu

je na prodaj vsakovrsten

stavben material

strešna in zidna opeka, stavben les, kamenje za nasipanje (šuta) itd. itd.

Povpraša se v pisarni

»Kranjske stavbinske družbe«

v Levstikovi ulici.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Rezervni fond K 58.461.432.56. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.605.77.

v zajemno zavarovalna banka v Pragi.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

»SLAVIJA«

Vsa pojasnila daje

čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!